

**An Roinn Turasóireachta, Cultúir,
Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán**
Department of Tourism, Culture,
Arts, Gaeltacht, Sport and Media

ACHT NA DTEANGACHA OIFIGIÚLA 2003

LÁMHLEABHAR CHUN SCÉIM TEANGA A ULLMHÚ

Bunleagan: Deireadh Fómhair 2017

Nuashonraithe: Márta 2021

www.gov.ie/ga/eagraiocht/an-roinn-turasoireachta-cultuir-ealaion-gaeltachta-spoirt-agus-mean/

Clár

1. Réamhrá.....	3
2. Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003	3
2.1. Eolas Ginearálta ar Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003	3
2.2. Achoimre ar Phríomhfhógraí Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003.....	3
2.3. Leasuithe ar Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003	5
3. Ag Ullmhú do Scéime Teanga – Treoir Céim ar Chéim.....	6
3.1. Céim 1: Fógra Rúin maidir le Dréachtscéim a Ullmhú.....	6
3.2. Céim 2: Bailiú Aighneachtaí ón bPobal & an tÉileamh Féideartha ar Sheirbhísí a Mheas6	
3.3. Céim 3: Ag Forbairt do Scéime Teanga	6
4. Foinsí Eolais Áisiúla	7
5. Fógraí Samplacha.....	7
5.1. Fógra Samplach le hÚsáid i Nuachtáin & Foilseacháin Oiriúnacha eile	7
5.2. Fógra Samplach do Shuíomh Gréasáin an Chomhlachta Phoiblí	8
6. Gealltanais Shamplacha.....	9
6.1. Cumarsáid ó Bhéal – Gealltanais Shamplacha	9
6.2. Foilseacháin – Gealltanais Shamplacha	11
6.3. Na Meáin – Gealltanais Shamplacha.....	12
6.4. Teicneolaíocht Faisnéise – Gealltanais Shamplacha	13
6.5. An Ghaeltacht – Gealltanais Shamplacha	15
6.6. Modhanna eile chun Inniúlacht sa Ghaeilge a fheabhsú – Gealltanais Shamplacha.....	16
7. Ainmniú na bPost sin a éilíonn Inniúlacht sa Ghaeilge.....	17
8. Tacaíocht Bhreise.....	17

1. Réamhrá

D'ullmhaigh an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán an lámhleabhar seo chun cuidiú le comhlachtaí poiblí scéimeanna teanga a ullmhú faoi [Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003](#). Ní mór é a léamh i gcomhar leis na treoirlínte mionsonraithe a foilsíodh roimhe seo agus atá ar fáil ar shuíomh gréasáin na Roinne [anseo](#).

2. Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003

2.1. EOLAS GINEARÁLTA AR ACHT NA DTEANGACHA OIFIGIÚLA 2003

Cuireann [Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003](#) creat reachtúil ar fáil chun feabhas a chur ar sholáthar seirbhísí poiblí trí Ghaeilge de réir a chéile ionas gur féidir dualgais an Stáit a chomhlíonadh ar bhealach comhtháiteach atá i gcomhréir leis na hacmhainní atá ar fáil.

Forálann an tAcht d'ullmhú scéimeanna reachtúla ag comhlachtaí poiblí ag tabhairt mionsonraí faoi na seirbhísí a sholáthróidh siad:

- trí mheán na Gaeilge,
- trí mheán an Bhéarla, agus
- trí mheán na Gaeilge agus an Bhéarla

- agus na bearta a ghlacfar lena chinntiú go ndéanfar aon seirbhís nach bhfuil an comhlacht ag soláthar faoi láthair trí mheán na Gaeilge a sholáthar laistigh de fhráma ama comhaontaithe.

Bíonn scéimeanna teanga i bhfeidhm ar feadh tréimhse 3 bliana, nó go mbíonn scéim nua daingnithe ag an Aire Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, cibé acu is déanaí.

Bunaíodh [Oifig an Choimisinéara Teanga](#) faoin Acht sa bhliain 2004. Is iad príomhfheidhmeanna na hOifige sin faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh fhorálacha an Achta ag comhlachtaí poiblí, agus gach beart riachtanach a dhéanamh chun an géilliúntas sin a chinntiú.

2.2. ACHOIMRE AR PHRÍOMHFHORÁLACHA ACHT NA DTEANGACHA OIFIGIÚLA 2003

Is iad seo a leanas príomhfhorálacha an Achta:

- a) Féadfaidh an tAire Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, le cead ón Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, rialacháin a dhéanamh chun éifeacht iomlán a thabhairt don Acht seo **(Alt 4)**.

- b) An ceart an Ghaeilge a úsáid os comhair Thithe an Oireachtais nó ceann ar bith de na coistí **(Alt 6)**.
- c) A luaithe agus is féidir tar éis aon Acht den Oireachtas a achtú, déanfar an téacs den chéanna a chur i gcló agus a fhoilsiú go comhuaineach i ngach ceann de na teangacha oifigiúla. Ní chuireann sé seo cosc, áfach, ar fhoilsiú Acht den Oireachtas ar an idirlíon i gceann amháin de na teangacha oifigiúla, roimh a chló agus a fhoilsithe sa dá theanga oifigiúil **(Alt 7, arna leasú ag an Acht um an Dlí Sibhialta (Forálacha Ilghnéitheacha) 2011)**.
- d) An ceart an Ghaeilge a úsáid in aon chúirt nó i ngnóthaí cúirteanna **(Alt 8)**.
- e) Dualgas comhlachtaí poiblí a chinntiú go bhfuil an Ghaeilge, nó an Ghaeilge agus an Béarla araon, in úsáid ar stáiseanóireacht, ar chomharthaí, ar fhógraí agus ar fhógraí béil taifeadta, de réir rialacháin a rinne an tAire **(Alt 9 (1))**.
- f) Dualgas comhlachtaí poiblí freagra a thabhairt i nGaeilge, i scríbhinn nó go leictreonach, ar chomhfhreagras a fuarthas i nGaeilge **(Alt 9(2))**.
- g) Dualgas comhlachtaí poiblí a chinntiú go mbeidh gach cumarsáid, i scríbhinn nó leictreonach, arb é a cuspóir faisnéis a thabhairt don phobal, i nGaeilge nó i nGaeilge agus i mBéarla **(Alt 9 (3))**.
- h) Dualgas comhlachtaí poiblí doiciméid áirithe a fhoilsiú go comhuaineach i nGaeilge agus i mBéarla **(Alt 10)**.
- i) Dualgas comhlachtaí poiblí scéim a ullmhú ina sonraítear na seirbhísí a chuirfidh siad ar fáil:
- i nGaeilge amháin,
  - i mBéarla amháin, agus
  - i nGaeilge agus i mBéarla araon
- agus na bearta a ghlacfaidh an comhlacht chun a chinntiú go ndéanfar aon seirbhísí nach soláthraíonn an comhlacht trí mheán na Gaeilge a sholáthar amhlaidh **(Alt 11)**.
- j) Dualgas comhlachtaí poiblí a chinntiú:
- go bhfuil líon leordhóthanach dá fhoireann inniúil sa Ghaeilge **(Alt 13 (2)(c))**.
  - go bhfreastalófar ar na riachtanais áirithe Gaeilge a bhaineann le seirbhísí a sholáthar i limistéir Ghaeltachta **(Alt 13 (2)(d))**.

- go mbeidh an Ghaeilge ina teanga oibre ina chuid oifigí sa Ghaeltacht tráth nach déanaí ná cibé dáta a chinnfidh sé le toiliú an Aire Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán. **(Alt 13 (2)(e)).**
- k) Bunú Oifig an Choimisinéara Teanga chun faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh fhorálacha an Achta, gearáin a fhiosrú agus comhairle a thabhairt don phobal agus do chomhlachtaí poiblí **(Alt 20).**
- l) I nGaeilge amháin a bheidh logainmneacha oifigiúla sa Ghaeltacht agus tabharfar stádas comhionann do na leaganacha Gaeilge agus Béarla de logainmneacha sa chuid eile den tír **(Cuid 5).**
- m) Sannadh freagracht ghinearálta don Aire Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán maidir le soláthar seirbhísí Stáit trí Ghaeilge **(Alt 4, 5, 11, 12, 14, 15, 16, 17).**

2.3. LEASUITHE AR ACHT NA dTEANGACHA OIFIGIÚLA 2003

Tá Acht na dTeangacha Oifigiúla leasaithe ag na hAchtanna seo a leanas, ar féidir teacht orthu ag na naisc a leanas:

- Leasaigh alt 62 den [Acht um an Dlí Sibhialta \(Forálacha Ilghnéitheacha\) 2011](#) alt 7 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla chun foilsíú Acht ar bith den Oireachtas ar an idirlíon in aon teanga oifigiúil amháin a cheadú, sula gclóítear é go comhuaineach sa dá theanga oifigiúil.
- Leasaigh alt 48 den [Acht Comhshaoil \(Forálacha Ilghnéitheacha\) 2011](#) an tOrdú Logainmneacha (Ceantair Ghaeltachta) 2004 a rinneadh faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla agus forálann sé gurb iad "Daingean Uí Chúis" i nGaeilge agus "Dingle" i mBéarla na logainmneacha oifigiúla anois, seachas "An Daingean".
- Leasaigh alt 23 [d'Acht an Ombudsman \(Leasú\) 2012](#) alt 36 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla trí "gníomhaireacht inathbhreithnithe (de réir bhrí an Achta sin)" a chur in áit "roinn Stáit nó duine eile a shonraítear i gCuid 1 den Chéad Sceideal a ghabhann leis an Acht sin".

3. Ag Ullmhú do Scéime Teanga – Treoir Céim ar Chéim

Tá an treoir céim ar chéim seo thíos leagtha amach chun ullmhú scéimeanna teanga a éascú do chomhlachtaí poiblí. Ní mór é a léamh i gcomhar leis na treoirlínte mionsonraithe a foilsíodh roimhe seo agus atá ar fáil ar shuíomh gréasáin na Roinne [anseo](#). Mar áis do chomhlachtaí poiblí agus iad ag ullmhú a gcuid scéimeanna teanga, tá teimpléad ar fáil chomh maith ar shuíomh gréasáin na Roinne [anseo](#).

3.1. CÉIM 1: FÓGRA RÚIN MAIDIR LE DRÉACHTSCÉIM A ULLMHÚ

- Is í an chéad chéim i leagan amach scéim teanga ná fógra rúin a fhoilsiú maidir le dréachtscéim a ullmhú faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003. Tugtar treoir faoi phointe 2.2 ‘Fógra Rúin maidir le dréachtscéim a ullmhú’ leathanach 8 de na Treoirlínte.
- Moltar, ar a laghad, fógra Gaeilge a chur chuig foilseachán oiriúnach ar nós an tsuímh nuachta Gaeilge, [Tuairisc.ie](#). Ní mór an fhoireann a chur ar an eolas freisin faoin rún scéim teanga a dhréachtú trí na gnáthbhealaí cumarsáide, e.g. ríomhphost, inlín, Facebook, suíomh gréasáin, etc. Moltar mí amháin ar a laghad a thabhairt chun deis a thabhairt do dhaoine aighneachtaí a chur isteach.
- Tá samplaí d'fhógraí le foilsiú i nGaeilge agus i mBéarla le feiceáil i [gCaibidil 5](#). Ar mhaithe le héifeachtúlacht costais, tá sé inghlactha an leagan gearr den fhógra Béarla a chur i nuachtán Béarla. Cuirtear fógra mionsonraithe i nGaeilge agus i mBéarla ar fáil fosta lena fhoilsiú ar shuíomh gréasáin.

3.2. CÉIM 2: BAILIÚ AIGHNEACHTAÍ ÓN BPOBAL & AN TÉILEAMH FÉIDEARTHA AR SHEIRBHÍSÍ A MHEAS

- Tugtar treoir faoi phointe 2.3 (leathanach 9) de na Treoirlínte, ar fáil [anseo](#).
- Ní mór aird a thabhairt ar gach aighneacht a fhaightear mar chuid de phróiseas ullmhúcháin do scéim teanga.

3.3. CÉIM 3: AG FORBAIRT DO SCÉIME TEANGA

- Ní mór go mbeadh spriocanna sa scéim sonrath, intomhaiste, insroichte, réalaíoch agus tráthúil.
- Ní mór a chinntiú go dtugtar tús áite do na riachtanais áirithe Ghaeilge a bhaineann le seirbhísí a sholáthar i limistéir Ghaeltachta.
- Tá réimse gealltanas molta i [gCaibidil 6](#) a d'fhéadfadh comhlachtaí poiblí a roghnú lena gcur isteach sa scéim, mar is cuí.

Tá fáilte roimh chomhlachtaí poiblí gealltanais bhreise a thairiscint ina gcuid scéimeanna. Tá sé tábhachtach a nótáil nach gcuirfidh aon ní i scéim bac ar chomhlacht poiblí tuilleadh céimeanna a ghlacadh chun cur le stádas na Gaeilge.

4. Foinsí Eolais Áisiúla

- Suíomh gréasáin **Oifig an Choimisinéara Teanga**, ar fáil [anseo](#). Is acmhainn áisiúil é an suíomh gréasáin seo i gcomhair eolais faoi fheidhmeanna agus obair Oifig an Choimisinéara Teanga agus chun teacht ar scéimeanna atá daingnithe ag an Aire Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán.
- Eolas maidir le **soláthar oiliúint Ghaeilge agus tástáil inniúlachta don státseirbhís** faoi théarmaí an Chomhaontaithe Seirbhíse idir an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, ar fáil [anseo](#).
- Tá eolas áisiúil eile maidir le hAcht na dTeangacha Oifigiúla ar fáil ar **shuíomh gréasáin na Roinne** [anseo](#) agus teimpléad ar fáil do chomhlachtaí poiblí agus iad i mbun a gcuid scéimeanna teanga a réiteach, ar fáil [anseo](#).

5. Fógraí Samplacha

5.1. FÓGRA SAMPLACH LE HÚSÁID I NUAGHTÁIN & FOILSEACHÁIN OIRIÚNACHA EILE

Is féidir an fógra samplach thíos a úsáid le cur sna nuachtáin agus /nó iad a sheoladh ar aghaidh chuig foilseacháin oiriúnacha eile ar nós an tsuímh nuachta Gaeilge: [Tuairisc.ie](#).

<p>OFFICIAL LANGUAGES ACT 2003</p> <p>PUBLIC CONSULTATION ON A DRAFT SCHEME BY</p> <p>[Insert NAME OF BODY]</p> <p>For further information and to make a submission, please see our website at</p> <p>www.xxx.ie</p>	<p>ACHT NA dTEANGACHA OIFIGIÚLA 2003</p> <p>COMHAIRLIÚCHÁN POIBLÍ AR DHRÉACHTSCÉIM TEANGA DE CHUID</p> <p>[cuir isteach AINM AN CHOMHLACHTA]</p> <p>Chun aighneacht a dhéanamh agus tuilleadh eolais a fháil, féach ar ár láithreán gréasáin</p> <p>www.xxx.ie</p>
--	---

5.2. FÓGRA SAMPLACH DO SHUÍOMH GRÉASÁIN AN CHOMHLACHTA PHOIBLÍ

<p style="text-align: center;">REQUEST FOR SUBMISSIONS</p> <p style="text-align: center;">OFFICIAL LANGUAGES ACT 2003</p> <p style="text-align: center;">PREPARATION OF A DRAFT LANGUAGE SCHEME BY (insert NAME OF BODY)</p> <p>The (insert name of body) proposes to draft a language scheme in accordance with the Official Languages Act 2003. The primary objective of the Act is to ensure better availability and a higher standard of public services through Irish. (Insert name of body) invites submissions in relation to the preparation of the draft scheme from any interested parties.</p> <p>You may return submissions to:</p> <p style="text-align: center;">(Insert email address)</p> <p style="text-align: center;">Insert name of public body</p> <p style="text-align: center;">Insert address of public body</p> <p>By 5.00 p.m. on (insert date)</p> <p>Submissions received may be placed on www.xxx.ie</p>	<p style="text-align: center;">AIGHNEACHTAÍ Á LORG</p> <p style="text-align: center;">ACHT NA dTEANGACHA OIFIGIÚLA 2003</p> <p style="text-align: center;">DRÉACHTSCÉIM Á HULLMHÚ AG AN (AINM AN CHOMHLACHTA)</p> <p>Tá sé i gceist ag (ainm an chomhlachta) scéim a dhréachtú de réir Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003. Is é bunchuspóir an Achta ná a chinntiú go mbeidh fáil níos mó ar sheirbhísí poiblí trí Ghaeilge agus go mbeidh siad ar chaighdeán níos airde. Tá aighneachtaí maidir le hullmhú na dréachtscéime á lorg ag (ainm an chomhlachta) ó aon pháirtithe leasmhara.</p> <p>Ba chóir aighneachtaí a sheoladh chuig:</p> <p style="text-align: center;">(Seoladh ríomhphoist)</p> <p style="text-align: center;">Ainm an chomhlachta</p> <p style="text-align: center;">Seoladh an chomhlachta</p> <p>Roimh 5.00 i.n. (cuir isteach an dáta)</p> <p>Is féidir go mbeidh fáil go poiblí ar aighneachtaí ag www.xxx.ie</p>
--	---

6. Gealltanais Shamplacha

Roghnaigh, le do thoil, an (na) gealltana(i)s c(h)uí ó gach aon mhír thíos. Ní liosta iomlán atá anseo. Táthar ag súil leis go dtabharfar leibhéal níos airde gealltanais i ndara scéim agus i scéimeanna ina dhiaidh sin. Ba chóir na gealltanais a tugadh i scéimeanna roimh ré a chur san áireamh nuair atáthar ag ullmhú dréachtscéim nua.

Tábhachtach: Tabhair faoi deara le do thoil go bhfuil na riachtanais éigeantacha san áireamh sa [teimpléad](#) mar áis duit.

Tá tuilleadh eolais ar na Rialacháin ar fáil i dTreoirleabhar Oifig an Choimisinéara Teanga [anseo](#).

MODH CUMARSÁIDE	LEIBHÉAL TIOMANTAIS
6.1. CUMARSÁID Ó BHÉAL – GEALLTANAIS SHAMPLACHA	
Fáiltiú	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh eolas ag foireann an fháiltithe ar na bunbheannuithe i nGaeilge / beidh siad ábalta déileáil leis an bpobal i nGaeilge / beidh siad líofa i nGaeilge. • Beannófar roimh chustaiméirí i dtosach báire i nGaeilge agus ansin i mBéarla. • Beannófar roimh chustaiméirí go dátheangach. • Fógrófar ainmneacha na mball foirne atá in ann cumarsáid i nGaeilge i rannóga éagsúla oifig an chomhlachta phoiblí agus ag an bhfáiltiú. • Ní bheidh moill mhíchuí mar thoradh ar sheirbhísí i nGaeilge a bheith á lorg ag an bhfáiltiú. Tá socruithe in áit chun baill den phobal a chur i dteagmháil go tapa leis an oifigeach/na hoifigh c(h)uí atá freagrach as an tseirbhís a éileofar a chur ar fáil i nGaeilge. • Beidh seirbhís trí mheán na Gaeilge ar fáil ó na rannóga seo a leanas: (le sonrú). • Gheofar rogha teanga an chustaiméara amach agus cuirfear é/i i dtreo an oifigh chuí. Mura mbeidh an t-oifigeach ar fáil, cuirfear na roghanna seo a leanas ar fáil:<ul style="list-style-type: none"> ○ glaoch ar ais nuair a bheidh Gaeilgeoir ar fáil;

MODH CUMARSÁIDE	LEIBHÉAL TIOMANTAIS
	<ul style="list-style-type: none"> ○ gnó a dhéanamh trí bhall eile foirne a chuirfidh seirbhís aistriúcháin ar fáil; nó ○ leanúint ar aghaidh agus gnó a dhéanamh i mBéarla.
Duine le duine / seirbhís chuntair	<ul style="list-style-type: none"> ● Cinnteoidimid go mbeidh ball amháin foirne in ann déileáil go héifeachtach leis an phobal i nGaeilge. ● Cuirfear an tseirbhís chuntair a chuirtear ar fáil i mBéarla ar fáil i nGaeilge chomh maith. ● Cuirfear liosta chun dáta ar fáil de bhaill foirne atá in ann seirbhís a chur ar fáil i nGaeilge.
Lasc-chlár	<ul style="list-style-type: none"> ● Tabharfaidh foireann an lasc-chláir ainm an chomhlachta phoiblí i nGaeilge. ● Tabharfaidh foireann an lasc-chláir ainm an chomhlachta phoiblí i nGaeilge agus i mBéarla. ● Beidh eolas ag foireann an lasc-chláir ar na bunbheannuithe i nGaeilge agus beidh siad in ann an glao a aistriú chuig ball eile foirne atá in ann Gaeilge a labhairt. ● Cuirfear liosta chun dáta ar fáil d'fhoireann an lasc-chláir de na baill foirne atá in ann seirbhís a chur ar fáil i nGaeilge. ● Forbrófar gnáth-threoirí chun déileáil le glaoiteoirí ar mian leo labhairt i nGaeilge agus cuirfear ar fáil iad do na rannóga éagsúla oifige. ● Beidh seirbhís ghutháin trí mheán na Gaeilge ar fáil ó na rannóga seo a leanas: (le sonrú) ● Fógrófar ainmneacha na mball foirne atá in ann cumarsáid i nGaeilge i rannóga éagsúla oifig an chomhlachta phoiblí agus ag an bhfáiltiú. ● Tá socruithe oiriúnacha in áit ionas go bhféadfaidh foireann an lasc-chláir baill den phobal a chur i dteagmháil gan mhoill le cibé oifig nó oifigeach atá freagrach as an tseirbhís a theastaíonn a chur ar fáil i nGaeilge, má tá sin ar fáil.

MODH CUMARSÁIDE	LEIBHÉAL TIOMANTAIS
	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh foireann an lasc-chláir in ann seirbhís chuimsitheach a chur ar fáil do dhuine ar bith a dteastaíonn seirbhísí trí Ghaeilge uathu. • Cinnteoidimid go gcuirfidh gach rannóg a dhéileálann leis an bpobal seirbhísí i nGaeilge ar fáil. • Beidh an tseirbhís i nGaeilge chomh maith céanna leis an tseirbhís a chuirfear ar fáil i mBéarla. • Beidh teachtaireachtaí gutháin dátheangacha ag baill foirne atá toilteanach seirbhís dhátheangach a chur ar fáil.
Cumarsáid ghutháin leis an bpobal	<ul style="list-style-type: none"> • Cuirfear treoir ar fáil don fhoireann maidir le déileáil le glaonna gutháin ó Ghaeilgeoirí. Beannófar roimh chustaiméirí i dtosach báire i nGaeilge agus ansin i mBéarla. • Cuirfidh baill foirne dhátheangacha custaiméirí ar an eolas go bhfuil siad sásta gnó a dhéanamh trí Ghaeilge má theastaíonn.
Teachtaireachtaí réamhthairfeadta	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh beannuithe pearsanta réamhthairfeadta gutháin na mball foirne i bhfoirm dhátheangach.
Fógraí beo	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh xx% d'fhógraí beo dátheangach. • Beidh gach fógra beo dátheangach.
6.2. FOILSEACHÁIN – GEALLTANAIS SHAMPLACHA	
Foirmeacha Iarratais	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh leagan dátheangach nó Gaeilge ar fáil de na foirmeacha iarratais is mó a úsáidtear (liosta le sonrú). • Beidh gach foirm nua iarratais ar fáil go dátheangach laistigh den chumhdach céanna. • Beidh gach foirm nua iarratais ar fáil i nGaeilge nó go dátheangach. • Beidh an Ghaeilge agus an Béarla taobh le taobh in aon cháipéis amháin i ngach iarratas a fhoilseofar. • I gcásanna eisceachtúla, foilseofar foirmeacha in aon teanga amháin ach le ráiteas sa leagan Béarla den fhoirm go bhfuil leagan Gaeilge den fhoirm ar fáil chomh maith.

MODH CUMARSÁIDE	LEIBHÉAL TIOMANTAIS
	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh an leagan Gaeilge d'fhoirmeacha iarratais ar fáil sna hasraonta céanna leis an leagan Béarla.
Bileoga Eolais / Bróisiúir	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh leagan dátheangach nó Gaeilge ar fáil de na bileoga eolais agus na bróisiúir is mó a úsáidtear (liosta le sonrú). • Beidh xx% de na bileoga eolais agus na bróisiúir ar fáil i nGaeilge nó go dátheangach. Beidh na critéir roghnaithe bunaithe ar éileamh ón bpobal. • Beidh xx% de bhileoga nua eolais agus de bhróisiúir nua ar fáil go dátheangach. Beidh na critéir roghnaithe bunaithe ar éileamh ón bpobal. • Beidh gach bileog eolais agus bróisiúir ar fáil go dátheangach nó i nGaeilge. • Beidh gach bileog nua eolais agus gach bróisiúir nua ar fáil go dátheangach nó i nGaeilge.
Foilseacháin / Treoirínte	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh xx% d'fhoilseacháin, treoirínte, srl. ar fáil i nGaeilge nó go dátheangach. Beidh na critéir roghnaithe bunaithe ar éileamh ón bpobal. • Beidh gach foilseachán, treoirínte, srl. ar fáil go dátheangach nó i nGaeilge.
6.3. NA MEÁIN – GEALLTANAIS SHAMPLACHA	
Preaseisiúintí	<ul style="list-style-type: none"> • Eiseofar xx% de phreasráitis go dátheangach agus é mar aidhm go n-eiseofar an t-ábhar seo go comhuaineach. • Eiseofar xx% de phreasráitis go dátheangach chuig na meáin Ghaeilge agus é mar aidhm go n-eiseofar an t-ábhar seo go comhuaineach. • Eiseofar gach preasráitis go dátheangach chuig na meáin agus é mar aidhm go n-eiseofar an t-ábhar seo go comhuaineach. • Eiseofar gach preasráiteas a bhaineann le cúrsaí Gaeltachta nó Gaeilge i nGaeilge nó go dátheangach ag an am céanna.

MODH CUMARSÁIDE	LEIBHÉAL TIOMANTAIS
Urlabhraí na Meán / Na Meáin Shóisialta	<ul style="list-style-type: none"> • Cuirfimid ball foirne ar fáil agus/nó oiliúint ar bhall foirne, chun plé leis na meáin Ghaeilge. • Beidh urlabhraí/urlabhraithe Gaeilge ar fáil i gcomhair agallamh leis na meáin Ghaeilge. • Cuirfear liosta reatha d'urlabhraithe Gaeilge ar fáil do na meáin agus déanfar nuashonrú air go minic. • Beidh ráiteas ar gach fógra, ag cur fáilte roimh úsáid na Gaeilge. • Beidh an t-ábhar ar fad a uaslódálfar ar na meáin shóisialta dátheangach.
Óráidí	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh xx% d'ábhar Gaeilge in óráidí Béarla.
6.4. TEICNEOLAÍOCHT FAISNÉISE – GEALLTANAIS SHAMPLACHA	
Ríomhphoist	<ul style="list-style-type: none"> • Foilseoimid seoladh ríomhphoist ar leith i gcomhair ceisteanna i nGaeilge ar shuíomh/suímh gréasáin an chomhlachta phoiblí. • Beidh gnáth-theachtaireachtaí ríomhphoist, séanadh mar shampla, dátheangach.
Suíomhanna gréasáin	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh an t-ábhar seasta ar an leathanach baile agus ar na príomhleathanaigh shonraithe ar shuíomh gréasáin an chomhlachta phoiblí i nGaeilge. • Beidh an t-ábhar seasta ar leathanach baile suíomh nua gréasáin ar bith ar fáil go dátheangach. • Beidh an t-ábhar seasta ar leathanach baile suíomh gréasáin tánaisteach ar bith atá ann cheana féin ar fáil go dátheangach. • Soláthrófar agus forfheidhmeofar córas a chinnteoidh go mbeidh an leagan Gaeilge den ábhar ar an suíomh gréasáin ar aon dul leis an leagan Béarla. • Beidh nascleanúint ó leathanach ar an leagan Béarla den suíomh gréasáin chuig an leathanach ábhartha ar an leagan Gaeilge. • Beidh an t-ábhar seasta ar an suíomh gréasáin agus ar shuíomh gréasáin tánaisteach ar bith eile de chuid an chomhlachta phoiblí ar fáil go dátheangach.

MODH CUMARSÁIDE	LEIBHÉAL TIOMANTAIS
	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh an t-ábhar seasta ar shuíomh nua gréasáin ar bith ar fáil go dátheangach. • Beidh an t-ábhar seasta ar shuíomh tánaisteach gréasáin ar bith atá ar fáil faoi láthair ar fáil go dátheangach. • Forbrófar leathanach Gaeilge ar an inlíon agus cuimseoidh sé treoir bhunúsach maidir le soláthar seirbhísí Gaeilge agus infhaighteacht acmhainní teanga Gaeilge. • Forbrófar leathanaigh Ghaeilge ar shuíomh gréasáin an chomhlachta poiblí agus coinneofar chun dáta iad. • Cuirfear gach suíomh gréasáin ar fáil i nGaeilge. • Cuirfear gach suíomh nua gréasáin ar fáil go hiomlán dátheangach. • Cuirfear an t-ábhar ar fad do shuíomh gréasáin tánaisteach ar bith atá ann faoi láthair ar fáil go hiomlán dátheangach.
<p>Córais Ríomhaireachta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh gach córas reatha ríomhaireachta comhoiriúnach don Ghaeilge. • Beidh córas ríomhaireachta nua ar bith a shuiteálfar ábalta déileáil leis an nGaeilge. • Beidh áiseanna nua cló ar bith ábalta déileáil go hiomlán leis an nGaeilge. • Leanfaidh an comhlacht poiblí ag baint úsáid ghníomhach as teicneolaíocht chun feabhas a chur ar sholáthar seirbhísí dátheangacha. • Méadófar an chuid den inlíon a bhaineann le hAcht na dTeangacha Oifigiúla mar thaca agus mar acmhainn don fhoireann.
<p>Seirbhísí Idirghníomhacha</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh polasaí aontaithe in áit maidir leis na seirbhísí ar líne agus idirghníomhacha a bheidh ar fáil ar bhonn dátheangach. • Beidh seirbhísí ar bith ar líne agus idirghníomhacha a fhorbraíonn an comhlacht poiblí féin ar fáil go dátheangach.

MODH CUMARSÁIDE	LEIBHÉAL TIOMANTAIS
	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh seirbhísí ar bith ar líne agus idirghníomhacha a fhorbraíonn cuideachtaí seachtracha ar fáil go hiomlán dátheangach de réir fáil a bheith orthu go teicniúil. • Cuirfear gach seirbhís ar líne agus idirghníomhach ar fáil ar bhonn dátheangach. • Cuirfear gach seirbhís nua ar líne agus idirghníomhach ar fáil ar bhonn dátheangach. • Beidh na leathanaigh rochtana ar fad a bhaineann leis na seirbhísí ar líne agus idirghníomhacha ar fáil ar bhonn iomlán dátheangach.
6.5. AN GHAELTACHT – GEALLTANAIS SHAMPLACHA	
An Ghaeltacht	<ul style="list-style-type: none"> • Beidh an Ghaeilge ina teanga oibre i ngach oifig atá lonnaithe sa Ghaeltacht roimh 20xx. • Beidh gach ball foirne a dhéileálann leis an nGhaeltacht líofa i nGaeilge faoi 20xx. • Beidh gach ball foirne a dhéileálann leis an nGhaeltacht, nó a oibríonn sa Ghaeltacht, líofa i nGaeilge faoi 20xx. • Beidh comhfhreagras a bhaineann le pobal na Gaeltachta i nGaeilge amháin nó dátheangach. • Cuirfear córas in áit chun a chinntiú gur i nGaeilge amháin, má theastaíonn sin, a bheidh an comhfhreagras le pobal na Gaeltachta.
Cruinnithe	<ul style="list-style-type: none"> • Nuair a theastaíonn, tionólfar cruinnithe sa Ghaeltacht i nGaeilge, le haistriúchán comhuaineach i mBéarla, mar is cuí. • Cuirfear fáilte roimh ionchur i nGaeilge agus i mBéarla ag cruinnithe poiblí a eagraíonn an comhlacht poiblí nó a eagraítear thar a cheann. • Beidh cruinnithe a eagraíonn comhlacht poiblí, a bhaineann le gnóthaí Gaeilge, i nGaeilge nó dátheangach, mar is cuí.

MODH CUMARSÁIDE	LEIBHÉAL TIOMANTAIS
6.6. MODHANNA EILE CHUN INNIÚLACHT SA GHAELGE A FHEABHSÚ – GEALLTANAIŠ SHAMPLACHA	
Oiliúint	<ul style="list-style-type: none"> • Cuirfear deiseanna ar fáil chun cumas Gaeilge na foirne a fheabhsú. Déanfar socrúithe cuí chun oiliúint sa Ghaeilge agus teastas tástála inniúlachta a chur ar fáil don fhoireann chun: <ul style="list-style-type: none"> ○ tacú leis an bhfoireann chun a líofacht sa Ghaeilge a choimeád agus a fhorbairt; ○ feabhas a chur ar chumas na foirne a n-oibleagáidí agus a riachtanais Ghaeilge i gcur i gcrích a ndualgas a chomhlíonadh; agus ○ córas tástála inniúlachta creidiúnaithe a chur ar fáil don fhoireann. • Cuirfear an fhoireann ar an eolas faoi acmhainní teanga ar nós: www.tearma.ie, www.focloir.ie, www.teanglann.ie agus www.abair.ie chomh maith le WinGléacht, an leagan leictreonach d’fhoclóir Gaeilge-Béarla Uí Dhónaill.
Earcaíocht	<ul style="list-style-type: none"> • Cuirfear pacáiste ionduchtúcháin ar fáil do bhaill nua foirne ina mbeidh cóip dár scéim chomhaontaithe.
Gníomhaíochtaí Cur Chun Cinn Teanga / Acmhainní	<ul style="list-style-type: none"> • Cinnteoidh ár leabharlann inmheánach go mbeidh leabhair agus ábhair eile i nGaeilge ar fáil mar acmhainn don fhoireann chun a gcumas Gaeilge a fheabhsú. • Spreagfar an fhoireann chun páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí cultúrtha teanga. • Beidh an fhoireann ar an eolas faoi choincheap an chomhaontaithe réamhghníomhaigh – ag tairiscint seirbhísí go réamhghníomhach don phobal. • Éascófar rochtain ar eolas maidir le hacmhainní teanga.

7. Ainmniú na bPost sin a éilíonn Inniúlacht sa Ghaeilge

Ba chóir do chomhlachtaí poiblí post/réimse oibre ar bith a éilíonn dátheangaigh fheidhmiúla a shainaithe agus iad sin a chur san áireamh ina scéimeanna teanga. Sa chomhthéacs sin, agus ag féachaint do chur i bhfeidhm [Acht na Gaeltachta 2012](#), iarrtar ar chomhlachtaí poiblí aird ar leith a dhíriú ar phoist atá lonnaithe i gceantair Ghaeltachta, nó atá ag freastal ar na ceantair sin, ag cur san áireamh gealltanais a tugadh mar chuid de Phróiseas Pleanála na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe don Fhórsa Oibre.

Tá caighdeán creidiúnaithe do phoist shainithe mar ábhar pléite faoi láthair idir an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus an tSeirbhís um Cheapacháin Phoiblí agus cuirfear eolas maidir le caighdeán chreidiúnaithe do phoist shainithe chuig comhlachtaí poiblí amach anseo.

8. Tacaíocht Bhreise

Tá na hoifigigh seo a leanas ó rannóg Acht na dTeangacha Oifigiúla na Roinne Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán in ann tuilleadh tacaíochta agus cúnamh a chur ar fáil.

Ainm	Ríomhphost	Guthán
Diarmaid Ó Mórdha	✉ Diarmaid.OMordha@tcagsm.gov.ie	☎ 074 95 36804 ☎ 087 2251204